

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio
Oglaš v tem listu so
uspešni

VOLUME XX. — LETO XX.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, (SREDA) MAY 26, 1937.

ŠTEVILKA (NUMBER) 123

Vojno stanje med Greenovo A.F. of L. in Lewisovo C.I.O. organizacijo

STAVKA JEK-LARJEV V CANTONU, OHIO

Vsed stavke je doslej prizadetih okoli 8,500 delavcev. Piketi so zadržali dohod od jeklarne

CANTON, O., 26. maja. — F. A. Hardesty, ravnatelj S. W. O. C., je danes zjutraj naznanil, da so se zaprle štiri jeklarne v Cantonu in ena v Massillonu, O., ki je last Republic Steel Co. Zaradi tovaren je prizadeto 5,300 delavcev v Cantonu in 3,200 v Massillonu. Zaprte jeklarne so: Stark, Berger Manufacturing, Alloy Steel Division in Canton in Tin Plate. V massillonski jeklarni izdelujejo tako zvano "stainless" jeklo.

Vsi jeklarji, ki so zaštrajkali v teh jeklarnah, so pristali Lewisove unije, C. I. O. simpatičarji so naglo določili pikete, ki so preprečili delavcem, ki prično z delom o polnoči, da gredo na svoja delovna mesta.

Republic jeklarska družba uposluje v teh dveh mestih približno 11,000 delavcev.

KONVENCIJA S. N. P. J.

Vidrich in Bolka sta podpredsednika. Vider, Vogrich, Godina in Petrovich ponovno izvoljeni brez opozicije. Gradishek tudi izvoljen. Zarnik iz Clevelanda je distriktni podpredsednik

Včeraj popoldne je konvencija SNPJ nadaljevala z reševanjem zadev, ki jih je predložil resolucijski osek, vmes pa so se nadaljevale volitve glavnega odbora.

Pri ožjih volitvah med Vrataričem in Vidrichom za prvega podpredsednika je prvi dobil 108 glasov, drugi pa 125 glasov. Andrew Vidrich iz Johnstowna, Pa., je torej prvi podpredsednik. Za drugega podpredsednika so kandidirali Frank Bolka iz Milwaukee, Max Kumer iz University, Pa., in John Marolt iz Clevelanda. Dobili so 108, 87 in 40 glasov. Pri ožjih volitvah med Bolkom in Kumerjem je dobil Bolka 129 glasov, Kumer 102. Bolka je novi drugi podpredsednik. (Sedanjí drugi podpredsednik John J. Lokar iz Clevelanda ni sprejel kandidature.)

Soglasno in brez vsake opozicije so bili izvoljeni gl. tajnik Fred A. Vider, gl. blagajnik John Vogrich, upravitelj Filip Godina in urednik glasila Ivan Molek. Proti pomožnemu oz. bol. (Dolge na 3. str.)

Seja Čitalnice

Slov. čitalnica SDD na Waterloo Rd. ima sejo nočjo ob 7:30 v čitalnici. Prošeni so nadzorništvo, da so gotovo navzoči, da pregledajo knjige. Čitalnica se zadržuje društvu Maccabees, št. 1288 za \$6 društvu V Boj, št. 53 SNPJ za \$5, Woodmen Circle, št. 125 za \$1 in društvu Andran za \$2.

Med Španci vlada prepričanje o končni zmagi demokratske ljudske vlade

Revolta anarhističnega bataljona. Fašistični letalci poškodovali angleško ladjo. Nadaljni nemški letalec obsojen v smrt. Lojalistična vlada obtožuje Italijo pred Zvezo narodov

MADRID, 25. maja. — Poročilo, da se bo pri prihodnjem zasedanju Zveze narodov v Ženevi podvzelo poizkus, da se doseže med obema strankama v Španiji premirje, tekom katerega naj bi se odpravilo iz dežele vse inozemske bojvne, je zadelo pri lojalistih na odločen odpor.

Španska republikanska vlada je svoječasno sama sugerirala odpoklic vseh tujezmskih bojvnikov iz Španije, ker bi prišli s tem lojalisti brezdvomno v boljši položaj. Toda zdaj vlada drugačno naziranje in prav gotovo je, da ni misliti na noben mir ali premirje, dokler vladne čete ne starejo fašistov. Tako poroča Herbert L. Matthews, posebni poročevalec New York Timesa.

Na vladni strani ni niti najmanjšega dvoma, da naj je usoda Bilbaa kakršnakoli, lojalisti bodo končno v položaju zavzeti ofenzivno in izvojevati vojno.

Poročevalec je govoril z ljudmi vseh slojev, pa vlada med med vsemi enako mnenje, da bi bila blaznost misliti na kako premirje zdaj, ko so fašisti dosegli vrh svoje lestve. In poročevalec dostavlja, da je trdno prepričan, da to ni samo prazno govorjenje, marveč da je to izraz resnične volje lojalistov.

PEPIGNAN Francija 25. maja. — Poročila, ki so dospela semkaj, naznanjajo, da se je v pri en bataljon anarhistov, ki se bore v lojalistični armadi na Huesca fronti, se vrnil nazaj v zaledje ter tam postrelil 100 oseb. General Pozas, ki poveljuje vladnim četam v Kataloniji, je baje poslal nad anarhiste dva bataljona vladnega vojaštva, da zatire njih revolto.

VALENCIJA, 25. maja. — Poročilo iz Almerije naznanja, da je bil neki angleški parnik občutno poškodovan, ko je bil zadet od bombe fašističnih letalcev, ki že tri dni zaporedoma obstreljujejo iz zraka mesto Almerijo.

BILBAO, 25. maja. — Hans Joachim Wandel, 23 let stari nemški pilot, ki je priznal, da se je udeležil zračnega napada na baskiško "sveto mesto" Guernico, je bil danes pred lojalističnim vojaškim sodiščem obsojen v smrt. To je že tretji nemški avijatik, ki je bil tekom enega tedna obsojen v smrt.

ZENEVA, 25. maja. — Apel španske vlade na Zvezo narodov bo v prvi vrsti poizkus, da se zloži tako zvano nemško-laško osiše ter da se izolira Italijo pri njeni intervenciji v Španiji.

Danes bo španski zunanji minister Julio Alvarez del Vayo predložil Ligi narodov "belo knjigo", v kateri se obtožuje nasilstva samo Italijo, dočim ni Nemčija v tej knjigi niti omenjena. Ta manever lojalistov gre za tem, da se kolikor mogoče zmanjša pomen nemške intervencije v Španiji ter da se Hitlerju priliko, da se potegne iz zagate, ne da bi pri tem izgubil svoj prestiž.

Cestna železnica prodana drugim interesom?

Družba cestne železnice se baje pogaja z newyorškimi in čikaškimi interesi za nakup oziroma prodajo transportacijskega sistema

CLEVELAND, O. — Clevelandski dnevnik Press je včeraj doznal, da se Cleveland Railway Co., ki operira poulično železnico skrivaj pogaja, da proda svoj prevozni sistem (kare in drugo) newyorškim in čikaškim interesom za 40 milijonov dolarjev.

Vse seje, ki so se vršile tu in v New Yorku, so bile skrivne, vendar pa je končno izvedel o njih clevelandski mestni svet, čigar člani si baš prizadevajo, da bi dosegli s kompanijo nov sporazum, ne sluteč, kaj se odigrava za njihovim hrbtom.

Ce se govori obneso, je rečeno, da bo Omnibus korporacija, ki operira večinoma vse omnibuške črte v New Yorku in Chicagu, storila sledeče:

Da bo mogoče reorganizirala ves transportacijski sistem poulične železnice v Clevelandu ter nadomestila poulične kare z avtobusi.

Da bo instalirala svoj lastni štab eksekutivnih in operativnih uradnikov.

Da bo kupila delnice družbe poulične železnice za nekoliko višjo ceno kot je tržna cena, ki znaša \$56 za delnico.

Da bo vztrajala na tem, da doseže z mestom svoj lasten sporazum.

Ce je to zadnje omenjeno res, bi to pomenilo, da je bilo vse prizadevanje župana Burtona in mestnih councilmanov, ki je trajalo več mesecev, zaman.

LEWIS OBTOŽUJE GREENA, VODITELJA A. F. OF L. JAVNE IZDAJE ORGANIZIRANEGA DELAVSTVA

Roosevelt naj deluje za mir! — pravi Mussolini

Diktator pravi, da je treba na vsak način zavreti blazno tekmo oboroževanja, sicer nastopi revolucija in katastrofa

RIM, 25. maja. — Ce bi predsednik Roosevelt zavzel iniciativo ter sklical mirovno konferenco, bi bil pri tem gotovo uspešen, je dejal Mussolini ameriškem časnikarju Simsu.

Dejal je, da mora Evropa v najkrajšem času najti način in sredstva, da zavre svoje oboroževanje, ker sicer jo utegne zadeti katastrofa. — Ta Mussolinijeva izjava se nekoliko čudno sliši, ko vendar ves svet ve, da je baš on tisti, ki je začel z blazno tekmo oboroževanja.

"Italija bi z vsemi močmi podpirala predlog, da se preneha z oboroževanjem," je rekel Mussolini, "in isto bi storile tudi druge države, ker bi bile v to prisiljene. Nobena država ne more dolgo vzdrževati te tekme, in to vsaka izmed teh držav ve. Ce se s tem oboroževanjem še kaj časa nadaljuje, bi imeli kmalu spet armado brezposelnih, pripravljenih na vsako revolucijo. Kdo ve? ..."

Izvanredna seja

V petek 28. maja ob 8. zvečer se vrši v navadnih prostorih seja Kluba Gospodnih Slovenskih društev in Gospodinskega osebka. Seja je važna, pridite v večjem številu kot zadnjič.

Vsa znamenja kažejo, da je napredno ameriško delavstvo pričelo Greenu in Ameriški federaciji dela obračati hrbet in da se je postavilo ob Lewisovo stran

CINCINNATI, 25. maja. — Na posebni konferenci Ameriške federacije dela, pri kateri je udeleženih nad 300 delegatov, se je zahtevalo odprto vojno proti odboru za industrijsko organizacijo (C. I. O.), dalje se je zahtevalo ustanovitev "vojne zakladnice" ter izključitev C. I. O. unij od državnih federacij in mestnih delavskih združenj.

Sicer pa je bilo že dolgo znano, da obstoja med Ameriško federacijo dela in Lewisovim odborom za industrijsko organizacijo, pravečto vojno stanje.

John P. Frey, predsednik Metal Trades departmeta, je obdolžil C. I. O. da ima v svojih vrstah komunistične organizatorje, nakar je pozval Charles P. Howarda, predsednika mednarodne tiskarske unije, naj to zanika, če more. Toda še preden je mogel Howard odgovoriti na obdolžbo, je moral na ukaz Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, zapustiti govorniško tribuno.

Toliko je danes gotovo, da delavstvo ne zaupa več Greenu ne njegovi delavski federaciji, katero smatra za vse preveč reakcionarno in konzervativno. — Lewis je dejal, da je Green zavrnil naravnost izdajo napram delavstvu, ko je tekom General Motors štrajka telefonično prosil gubernerja Murphyja, naj nikar ne dovoli sprejema in podpis pogodbe za kolektivna pogajanja uniji United Automobile Workers. In nekoliko pozneje je poslal notorični F. L. Dillon, organizator A. F. of L., Edselu Fordu, vodilnemu in največjemu sovražniku unij in organiziranega delavstva sploh, telegram, v katerem je označil sedeče stavke kot "odvratne (repulsive) in demoralizujoče."

In koncem te brojavke je ta organizator A. F. of L. izjavil prepričanje in upanje, da "boste vi (Ford mlajši) z dopadanjem gledali na prizadevanje Ameriške federacije dela v njenem sodelovanju z vodstvom fabrik, da se ohrani industrijski mir ..."

Tu je samo nekaj zgledov in primerov. Po vsej deželi prevladuje mnenje, da so funkcije A. F. of L., birokratske in delavstvu škodljive. Vse napredno delavstvo je začelo Ameriški federaciji dela in njenemu predsedniku Greenu obračati hrbet.

VODJA REVOLTE UBIT

TIRANA, Albanija, 26. maja. — Vladne čete so v bližini Goleme ubile Etem Tota, bivšega ministra za notranje zadeve in vodjo zadnje revolte v Albaniji. Toto je hotel strmoglaviti vladno kralja Zoga.

Doma iz bolnišnice

S Svetkovo ambulanco je bila domov pripeljana iz Glenville bolnišnice Mrs. Agnes Antončič, 14822 Hale Ave.

Seja društva V boj

Nocoj ob 7:30 se vrši seja društva V Boj št. 53 SNPJ v navadnih prostorih SDD, da se razpravlja o pogrebu Antona Mesteka.

Tri nadaljna letala na Severnem tečaju

Oskrbela so odpravo z živili in potrebščinami, v skupni teži osem ton. Štirje znanstveniki ostanejo leto dni na tečaju

MOKVA, 26. maja. — Danes so pristala na severnem tečaju tri nadaljna sovjetska letala, ki so prinesla prvi skupini znanstvenikov za eno leto živil in drugih potrebščin, v skupni teži osem ton. Med temi potrebščinami je tudi prenosna zložitva hišica, v kateri bodo prebivali štirje člani odprave, ki ostanejo na tečaju leto dni. Prva skupina znanstvenikov in delavcev je pristala na Severnem tečaju dne 21. maja.

Troje letal, ki so zdaj pristala na večnem ledu severnega tečaja, je vodilo troje najslavnejših sovjetskih letalcev, ki so veterani v arktičnih poletih. Ti so: Vasilij Molokov, I. P. Mazuruk in A. D. Aleksejev.

Izredna seja

Tem potom se sporoča vsem članom direktorja Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., da se vrši danes zvečer izredna seja v navadnih prostorih. Vabi se tudi vse društvene zastopnike in člane in kateri so bili izvoljeni za pomagat pri prireditvi 5. in 6. junija, kakr' tudi posamezne člane, kateri bi bili pri volji pomagat, in tudi naš gospodinjinski osek, da se gotovo udeleže tega sestanka, ker to je zadnja seja. Zapišite si vsi ljubljanci, da čisti preostanek te prireditve gre v Building Fund za novi dom. Torej pridite vsi. — Odbor.

Obiski v uradu

Urad so obiskali John Horacz, Auburn, Ill., Frank Klunz, Chisholm, Minn., Mrs. Zaitz, Chicago, Ill., Mrs. Christine Trpin, Chicago, Ill., John Benčina, Eveleth, Minn., Mrs. Oblak, Milwaukee, Wis., in Mrs. Klemenčič, Milwaukee, Wis.

Dram. dr. Naša Zvezda

Članstvu dramskega društva "Naša Zvezda" se naznari se vrši važna seja ob 8:30 zvečer v petek, 28. maja v Slovenskem Društvenem Domu v delovanju društva, je v. 3. delotnost potrebna. Počasi vsi računi. — Predsednik.

KONVENČNI UTRINKI: Malo tega, malo onega

(Zbrano, nabrano, sprejeto in ujet)

Konvenčni obiskovalci iz Milwaukeeja sta Mrs. Jennie Oblak in Mrs. Klemenčič. Mrs. Oblak je tudi obiskala svoji ožji prijateljini iz starega kraja, Mrs. Mary Smole, 504 E. 152 St. in Mrs. Jennie Matičič, 15307 Holmes Ave., s katerima je v Begunjah nekoč skupaj v šolo hodila. Mrs. Klemenčič pa je obiskala svojo poročeno hčer Mrs. Jennie Sever, 134 E. 156 St. Pravita, da je v Clevelandu skoraj tako lušno kot v Milwaukee; posebno clevelandski "fantje" se jima dopadejo, ker so res kavalirji!

Porotnik Podboy se je pri Birku nasrkal importiranega piva iz Nemčije, in — believe it or not — medtem ko ni prej znal niti besedice nemški, je potem hotel samo po taji hrustati. Šele drugi dan se je zopet zavedel, kaj mu je mati d'jala, ko ga je pestovala ...

Delegat Mrmolija je dobil pri kosilu dve "žlici" za župco in kar ni mogel razumeti, kaj to pomeni. Pa se je zadevi kmalu prišlo do dna: Kuharice niso vedele, ali je desničar ali levičar in iz zadrege so si pomagale s tem,

da sta mu dale kar dve. Ni tako trdega oreha, da bi ga ne znal streti delegat Barbič. Ko si je slavna zbornica belila glavo, kako naj izkaže svoje priznanje Jimu Slapniku za dnevne puščice, je imel takoj rešitev. "Kadar boste umrli," je dejal naš slavní Collinwoodčan, "spomnite se na Slapnika in telegrafirajte k njemu po rože!"

Konvenčni predsednik, ki po tednu in pol ohrani ne samo mirno kri, temveč celo svoj sense of humor, je ptič, ki ga celo v nobenem muzeju ne najdetje. Tak ptič je Math Petrovich. Ko je bil vprašan, če sprejme kandidaturu za svoje staro mesto pri "glavnem koritu", je dejal: "Sem ga ravno zdaj vprašal in je rekel da."

Delegatinja Frances Hudomal je silno vesela, ker jo je v nedeljo po radiu oznanil clevelandski zobni doktor Mally, nakar so ji pevec zapeli na čast lepo pesmico. Pravi, da ne bo nikoli pozabila tega presenečenja.

Kot obiskovalci na konvenciji se mudita tu Mrs. Mary Anna Keržič in hčerka iz Waukegan, Ill. Mrs. Keržič je pred 19 leti živela v Clevelandu ter bi sedaj

rada zvedela za naslov družine Anton in Margaret Jakopič, s katerimi so tedaj stanovali skupaj na E. 51 St. Naslov naj se pusti v uradu Enakopravnosti.

Frank Zabec, stanujoč na 6315 Glass Ave., je slišal, da se mudi na konvenciji neki minnesotski delegat, ki je doma iz Doljenje vasi pri Ribnici. Ako je dotični tukaj, ga prosí, da se oglaš v zgornjem naslovu.

Cenjene delegatinje, kakor tudi cel kuharski štab je konstatiral, da je najlepši fant iz Denverja, Colo. Delegatje, kaj poročate na to, Božič, Zarnick, Bolka in drugi — ne boste nič protestirali?!

Reporter lokalnega žurnala je dal vsako jutro en cel goldinar za cukerkake! Rojak se še ni toliko zbrihtal, da bi videl, da se ne da nič več farbatí milega naroda ne s cukerkaki ne z munšajnom na piketni liniji.

"Big Tony" je bil v pravem z njegovim zvončkom. Včeraj in danes je nekaterim aspirantom zopet odklenkalo vsaj za prihodnja štiri leta. Ali bo treba zviniti z velikim ali z majhnim, še ne vemo, zviniti pa bo na vsak način moralo!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

o raznašalci v Clevelandu, za celo leto.....\$5.50
za 6 mesecev.....\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....\$6.00
za 6 mesecev.....\$3.25; za 3 mesece.....\$1.50
Za Zedinjene države za celo leto.....\$4.50
za 6 mesecev.....\$2.50; za 3 mesece.....\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto.....\$8.00 za 6 mesecev.....\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZALOSTNA PROSPERITETA

Evropa je danes podobna ulnjaku in njene tovarne ter rudniki obratujejo noč in dan. Samo v tovarnah, kjer izdelujejo vojaška letala, je zaposlenih danes v Evropi 500,000 delavcev.

Vsa evropska prosperiteta bazira na izdelovanju municije in orožja, ki ga fabricirajo z mrzlično naglico za klanje svojih soljudi. V ruskih tvornicah za izdelovanje aeroplanov je zaposlenih 200,000 delavcev, ki delajo po 42 ur na teden; v Nemčiji je zaposlenih v enakih tovarnah 100,000 delavcev, katerih delovni teden šteje 52 ur; v Veliki Britaniji izdeluje aeroplane 70,000 delavcev, ki delajo od 42 do 47 ur na teden; v Italiji dela v teh tovarnah 35,000 delavcev po šestdeset ur na teden in v Franciji je zaposlenih pri izdelovanju letal 35,000 delavcev, katerih delovni teden šteje 40 ur.

V ladjedelnih v Portsmouthu, Anglija, je zaposlenih 12, do 15,000 mož. Obrat v angleški jeklarski in železarski industriji je narasel od lanskega leta za približno 10 odstotkov; plače izučenega delavstva v Angliji varirajo med 46 in 66 šilingi na teden.

V La Spezia ladjedelnih v Italiji je zaposlenih 7,000 delavcev. V dvanajst sto tovarnah izdelujejo vojni material, tovarne, v katerih izdelujejo letala, pa delajo po 24 ur na dan. Fiat tvrdka, ki izdeluje aeroplane, tanke, truke, ter druge vojne potrebščine in ki zaposluje v normalnih časih 15,000 ljudi, ima danes na svoji plačilni listi 60,000 do 80,000 delavcev.

V Kruppovih tvornicah v Nemčiji je zaposlenih od 40,000 do 80,000 delavcev. Pridobitev železne rude se je zvišala v Nemčiji od 3,570,000 ton v letu 1933, na 9,630,000 ton v letu 1936. V hamburških ladjedelnih je zaposlenih okoli 20,000 delavcev. Izučeni delavci v Nemčiji dobivajo na uro 76 pfenigov, toda njihove plače so podvržene raznim dedukcijam, tako da delavcu skoro ničesar ne ostane.

Samo Junkers naprave za izdelovanje aeroplanov imajo zaposlenih 12,000 delavcev. V 350 napravah za izdelovanje kemikalij in raznih strupenih plinov, je zaposlenih 250,000 delavcev, katerim ostane tedensko povprečno po 33 mark; ko so odštete vse dedukcije in datjave, ki jih predpisuje država.

V visoko industrializirani Češkoslovaški, ki oskrbuje z orožjem in municijo skoro vso centralno Evropo in ves Balkan, je zaposlenih 38,000 delavcev v ogromnih škodovih tovarnah, ki obratujejo že izza lanskega junija noč in dan in po sedem dni na teden. Izučeni delavci zaslužijo tam od 200 do 300 kron na teden, predelavci pa 400 kron. V Češko-Slovenski tovarni v Brnu, kjer izdelujejo slovite strojne, je zaposlenih 15,000 delavcev, ki izdelajo vsak teden po 15,000 strojnic, s čemer je rečeno, da je češkoslovaška armada s strojnicami najbolj opremljena armada na svetu, poleg tega pa prodaja Češkoslovaška svoje strojne v stotisočih drugim državam. V Letov tovarni v Pragi, kjer izdelujejo letala, je zaposlenih 1,200 ljudi, ki producirajo vsaka dva dni eno letalo.

Poljska je manj industrijska država, vendar pa prodaja svoja PZL letala po vsej Evropi in v njeni PZL tovarni v Okiechah je zaposlenih 3,000 delavcev. Izučeni delavci na Poljskem so dobro plačani in nekateri zaslužijo tudi do 600 zlotov na teden.

Glede Rusije ni mogoče dobiti natančnih števil, vendar pa je splošno znano, da zaposluje v svojih vojnih industrijah več delavcev kakor katerakoli druga država na svetu. Največ glavobola povzroča Rusiji njena avtomobilska industrija, ki je temelj vojaške motorizacije; odkar je ta industrija začela s svojim obratom, kar je bilo leta 1932, je izdelala samo 56,625 osebnih avtomobilov.

Na drugi strani pa je ta industrija izdelala že 330,000 trukov ali tovornih avtomobilov, in 172,700 traktorjev — 19,000 več, kot je bilo v prvotnih načrtih.

Ob kratkem rečeno, vsa prosperiteta v Evropi, v kolikor je mogoče sploh o prosperiteti govoriti, bazira na vojni industriji, zato ni tudi nobenega dvoma, da se bo ta prosperiteta sesula na svojih lastnih temeljih.

ZANIMIVA DEJSTVA O ŠPANSKI DRŽAVLJANSKI VOJNI

"Literary Digest" konservativna ameriška revija, piše:

Če bi trajala španska državljanska vojna samo dva tedna, kakor je general Franco pričeval, tedaj bi 10,000,000 milijonov dolarjev, ki jih je dobil Franco od bivše španske kraljeve obitelji, povsem zadostovalo. In dva tedna ter še mnogo dlje časa je izgledalo, kakor da bo Franco res zmagoval. Teh misli ni bil samo bivši španski kralj, temveč tudi mnogo bogatejši Juan March, sin židovskega kmeta iz Majorke.

March je položil temelj svejemu bogastvu z vtihotapljanjem tobaka in svile na svojo rodno Balearsko otočje. Tekom svetovne vojne je pomnožil svoje bogastvo s tem, da je dal svoje ladje v najem bojujočim se državam, ki jim je primanjlovala vozila. Za pretirano visoke cene jim je prodajal tudi čevlje. Bil je celo tako iznajdljiv in podjeten da je preskrboval vse države, ki so bile pri volji plačati, z vohuni, toda njih vrednost so mu morali oni, ki so jih od njega najemali, desetkrat preplačati.

Njegovo vojno bogastvo je naraslo in March je bil pripravljen za mir. Poleg tega je tudi spekuliral z zemljiškimi kompleksi na Balearskem otočju, 19 milijonov peset si je "zaslužil" pri španskem sladkornem trustu, še več denarja je naredil pri prodaji kemikalij in premoga, mastne provizije pa je pobasal v žep od svoje ekskluzivne prodaje sovjetskega olja španiji, Portugalski in Severni Afriki.

Medtem pa je njegova trgovina s tihotapskim tobakom narasla v take dimenzije, da mu je moral dati general Primo de Rivera, ko je prišel na vladno, monopol na tobak, če je hotel, da bo država sploh dobila kaj na davkih nazaj.

Tudi ta židovski peščenjak je zastavil vse na Francovu karti ter ga podprl z ogromnimi svotami ki so narasle koncem devetega meseca Francove revolte na \$70,000,000.

Zdaj pa sta se oba, bivši kralj in bivši kmet, sestala k posvetovanju v Grand hotelu v Rimu, kar obema povzroča Franco silve lase.

Francovi fašisti so dozdaj dobili sledeče vsote:

Od kraljevske obitelji \$10,000,000.
Od Juana Marcha \$70,000,000
Od simpatizerjev v Zed. državah, Angliji in Južni Ameriki \$5,000,000.

Skupaj torej 85 milijonov dolarjev, kar pa je mnogo premalo, da bi se s tem denarjem plačalo vojne račune devetih mesecev. Toda če je že denar šel, pa so ostale sekurite in kredit.

V aprilu 1935 so formirali bankirji v Frankfurtu na Nemškem (lakomni sirovin za nemško oborožitev), bančni in industrijski konzorcij, ki bi izrabljali z nemškimi delavci španske rudnike.

Pa tudi Italija je dobila apetit po španskih sirovinah. S sankcijo Mussolinijeve fašistične stranke, je pričela konfederacija industrijskih delodajalcev pogajanja z Jose-Maria Gil Roblesom, mladim konservativcem, o katerem so takrat mislili, da je močni mož španije.

Vse nemške in italijanske spletke pa je pokopal v februarju 1936 levičarski volilni plaz; v razdobju med volitvami in 17. julijem se je posrečilo izpod tega plazu rešiti še nekaj ruševin. Zid March in bivši kralj Alfons sta med tem storila v Rimu, kar sta pač mogla. Primo de Rivera, sin pokojnega dikta-

torja, in general Jose Sanjurjo, katerega je določil general Franco za predsednika fašistične Španije, pa sta odpotovala v Berlin, kjer sta se posvetovala več tednov z generalom Faupelom, ki je zdaj nemški "poslanik" pri Francovi "vladi".

Rim in Berlin sta obljubila Špancem kredite, če dobita Italija in Španija po Francovi zmagi v deželi rudniške koncesije. In tako je bila sklenjena kupčija: V zameno za tanke, letala, tehniško osobe in topove, je imela Nemčija dobiti iz španskih rudnikov baker, železo, živo srebro in manganovo.

V zameno za tanke, letala in topove ter strojnice, pa naj dobi Italija razne mineralije in poljedelske produkte.

Tako so si fašisti zagotovili municijo na kredit.

Najmanj \$11,000,000 je dobil Franco s prodajo oranž in črešenj, ki rastejo na Balearskih otokih, Angliji.

Da si zagotovi britski denar in drugo tujo valuto, je general Franco meseca marca določil, da morajo Španci v njegovem teritoriju izročiti ves inozemski denar njegovi vladi; za vsak funt šterlingov so dobili lastniki 42 fašističnih peset, kar je značilo polovico tržne vrednosti. Tako je narasla blagajna generala Franca nekako na \$96,000,000.

Dnevne izdatke v notranjosti Španije je Franco plačeval s papirnimi pesetami, katerih njegovi vojniki in španski trgovci ne morejo in ne smejo odklanjati.

Zadnje čase pa, ko je začela Franco in njegovim fašistom slaba presti, ko se izdatki višajo, krediti pa nižajo, sta pričeli nacijska Nemčija in fašistična Italija kazati znake, da nista več pripravljena mnogo tvegati na Francove zastave.

Dne 24. aprila je bil sledeč po-

ložaj: General Franco je imel pod svojo oblastjo 17 provinc in njihovih prestolic, približno 61,000 štirjaških milj ozemlja ter 6,707,000 prebivalcev od skupnega števila 24,500,000.

Republikanska vlada pa je imela pod svojo oblastjo petnajst provinc s 57,000 štirjaških milj ozemlja z okoli 7,534,000 prebivalci.

Približno 77,825 štirjaških milj ozemlja z 11,269,000 prebivalci pa ni opredeljenih, vendar se vse to nagiba počasi na vladno stran.

V pričetku vojne je imel general Franco 90 procentov treniranih častnikov, dve tretjini regularne armade in skoro vso vojaško opremo in potrebščine dežele.

Vlada je imela inferiornih 10 procentov častnikov, eno tretjino redne armade in skoraj nobenih vojnih potrebščin ali zalog, razen nekaj malovrednih, starih letal, in del manjvrednih bojnih ladij.

Toda vlada, ki je bila kratka v pogledu moštva in zalog, je imela denar. Od \$750,000,000 zlate rezerve, ki je ležala v shrambah Španske banke, ni niti ena peseta padla v roke fašistov.

Večina tega denarja je bila poslana v Valencijo, ko se je tja preselila vlada. Del tega denarja pa je deponiran v Francoski banki v Parizu. Poleg tega pa se nahaja v vladni oblasti najboljše ozemlje Španije, odkod gre v normalnih časih 80 odstotkov vsega španskega izvoza.

V devetih mesecih državljanске vojne je postala netrenirana prostovoljna vladna milica, ki prej ni poznala nobene discipline, no ter si je sama volila fronte in častnike, prvovrstna armada izredno discipliniranih mož. Pred dvema tednoma je Louis Araquistán, lojalistični poslanik v Parizu, dejal, da ima danes španska vlada več vojaštva kakor ga potrebuje.

UREDNIKOVA POSTA

"Zane z Ljublane" v Euclidu

Oni dan pri slavnih jaslih me naprosi prijatelj in pravi: "No Zane daj kaj napisat kaj se bo godilo tukaj pri nas 5 in 6 junija, ti si bolj kunšten, ko si hodil v šolo v drugi štuk."

Ne vem ali je bil kamerad žejem ali kaj, da mi je dal tako priznanje. Ker sem bil tudi jaz žejem, sem mu enkrat tretal in mu obljubil, da bom poiskal če dajo možgani še kaj štime. Včasih kadar se zavalim precej za rošča, tako da so me hoteli dati v veliki turen na Veliki petek. Meni se nekaj zdi, da sem bil zato pokličan na pomoč, da se bom po glavi trkal in vse ljudi privabil v Euclid na 5 in 6 junija. Sedaj pa geste, da sem odprte glave, da sem vso stvar pogruntal.

Zdaj pa kaj bo 5. in 6. junija, to je v soboto in nedeljo. Še enega spijeva in pajdaš me dregne "Kaj se bo zgodilo na soboto in nedeljo?" Tisti cugsfirar me je tako okorajzil, da sem bleknil. "Ker je naša štalca premajhna in je Ribenčanov premalo, je treba naštimat kakšen direndaj in vsi ta zeleni pilčki bodo djani na drugi kupček, kadar bo pa zadost, se bo pa naredilo halo da bo zadost velika."

Prijatelj in vsi drugi, ki so to slišali so bili tako veseli, da so me tako napojili, da so moje noge odpovalde odgovornost z glavo vred, tako, da moram nehati in bom drugo pot kaj več povedal. Se bojim, da ne bi začelo že zdaj v glavi touč in ljudi va-

bit namesto 5. in 6. junija.

Vas vse pozdravljam čez hribe in dole in vse steze, ki vodijo do naše štale.

V sredo 26. maja pridite vsi zastopniki in direktoriji v cementne bloke na Recher Ave.

"Zane"

Iz bele Ljubljane

Kakor je bilo že poročano bomo letos zopet obhajali osmo obletnico naše bele Ljubljane in sicer 5. in 6. junija. Opustilo se bo zaenkrat semenj ali volitev župana in Miss Ljubljane, zato ker imamo premalo časa na razpolago in kar je najbolj žalostno, premalo zanimanja, da bi se posečale direktorske seje in pripravljale seje. Seveda predsednik, tajnik in par drugih oseb morajo biti za vse odgovorni, ostali pa lepo doma sedijo, pa čakajo kaj bo teh par oseb naredilo, seveda kadar je pa potreba "Kikat" so pa vsi taki na mestu. Cenjeno članstvo vseh tistih društev ki zborujejo v Domu se vljudno vabi, da se udeležijo seje, ki se bo vršila v ta namen v sredo 26. maja ob 7:30 zvečer v S. D. Domu na Recher Ave. Posebno se vabi gospodinski osek, da se odzove polnoštevilno. Pridite in povejte svoje ideje, katere bi bile v korist Domu in naši naselbini sploh. In pomnite naše slovensko geslo "V slogi je moč."

Toraj dneva 5. in 6. junija bi morala biti naša metropola brez izjeme na vrtu S. D. Doma, ker ta dva dneva se vrši naša vrtna veselica, samo v korist naše nove stavbe, ker ves morebitni pre-

ostanek je namenjen v posebni takozvani gradbeni sklad. Toraj premislite, da gre vse za novi Dom. Naša naselbina v Euclidu raste kakor bi rekel gobe po dežju. Naši Slovenci se pridno selijo v našo okolico, tako bi moral zrasti tudi naš S. D. Dom ali naš tabor, da bi odgovarjal naselbini, posebno je treba povdarjati, da se uredi prostor, ki bo odgovarjal tudi za našo mladino, ker tam je naša bodočnost. Potem bomo šele s ponosom rekli, da bivamo v beli Ljubljani. Sedaj pa še enkrat, vabljen je cenjeno občinstvo, da s tem pomaga do boljšega uspeha.

Za publicijski odbor,

P. B.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

STRABANE. — Tu sta se poročila Frank Verant in Josephine Pleskovič. Dalje sta se poročila Frank Lanzi in Elizabeth Kress.

SALEM, O. — Frank Kordon se je moral podvreči težki operaciji. Nahaja se v mestni bolnišnici.

CHURCH HILL, Pa. — Strela je udarila v hišo rojaka Jožeta Kučiča. Šla je po žici in razbila radicarpat in odtrgala je tudi kos strehe na kurniku. V hiši je bil takrat samo gospodar s hčerko, ki sta se precej ustrašila, drugače pa se jima ni nič pripetilo. Pet drugih članov družine ni bilo doma.

ROUNDUP, Mont. — Sin Antona Komaka je odšel v Washington, D. C., kjer je dobil vladno službo.

MILWAUKEE. — Nagloma je umrl Math Pugel, znan pevec in gdec. Zadel ga je kap. Večer pred smrtjo je bil na obisku pri prijatelju in ni kazal nobenih znakov slabosti. Pokojnik je bil star 55 let ter doma iz Toplice na Dolenjskem. Tu zapuščata tri sinove in dve hčerki. — V Port Washingtonu je izvršil samomor Frank Grabner, star 46 let in doma od Sv. Frančiška v Savinjski dolini. Zastrupil se je s plincim, ki je uhaljal iz avtnega motorja in katerega je dobival v usta s pomočjo cevi. Zapuščena žena, posinovljena in enega brata v Racinu.

V isti bolnišnici je umrla Mrs. Josephine Urtelj, p. d. Zunterjeva Zefa, doma iz Varpolja nad Rečico v Savinjski dolini. Dosegla je starost 52 let. V soboto popoldne je pri hišnem opravilu v domači kuhinji padla in si v boku zlomila kost. Odpeljana je bila v bolnišnico, kjer je v sredo — očitno nad oslabelostjo srea — umrla. V Ameriki je bivala 31 let ter zapuščata poleg mčza Johna še 4 hčere, 2 sina in enega brata, Franka Marolta.

Težko bolan leži že dalj časa na svojem domu v Milwaukee rojak Anton Grosser, čigar stanje zelo potrebuje prijateljske roke in tolažbe. Ima mladoletnega sina, katerega je v otrovni bolezni sprejela pod streho in v oskrbo blagodušnost prijateljske družine. — V okrajni bolnišnici je bila za vnetjem slepiča operirana 15-letna hčerka Krainz in Miss Hilda Razbornik, družine Alois Orban. Operacijo

ŠKRAT

Nekega trgovca so prašali, koliko je star.

"Ne vem natančno, mislim pa, da sem star 40 ali 45 let," je odgovoril.

"Kako je mogoče, da bi ne vedel, koliko let ste na svetu?" so se čudili.

"To je tako," je modro pojasnil trgovec. "Štejem svoj denar, svoje konje, svojih let pa ne štejem nikdar. Predobro namreč vem, da ne morem nobenega leta izgubiti in da mi tudi ukrasti ne morejo nobenega."

Skrbna in ljubeča žena je pravila svoji sosedici: "Dokler se moj mož ni zavaroval za življenje, sem bila zmerom tako v skrbeh, kadar se je kam odpeljal!"

"Vidiš, to ti je zelo popularen pesnik."

"Tako? I, saj ni že več let ničesar spesnil."

"Saj prav zato je popularen."

Na farmo so prišli preko polja mestni ljudje na počitnice. Pa pravi farmer svojemu hlapcu:

"Veš, vpriču teh mestnih ljudi ne maram dosti govoriti. Kadar bomo sedeli ob mizi pri kosilu ali pri večerji, pa bom jaz nagubal čelo, bo to pomenilo, da prenehaj jesti."

"Prav," je odvrnil hlapec. "Tudi jaz ne maram dosti govoriti. Če boste vi nagubali čelo, pa bom jaz od svoje strani storil prav tako, bo to pomenilo, da nočem prenehati jesti."

Nekdo je padel s pomola v vodo ter prišel na vse grlo vpiti:

"Pomagajte, pomagajte, ne znam plavati!"

Pa pride na pomoč hudomušnež in pravi: "Kaj pa tako kričite? Saj tudi jaz ne znam plavati, pa se ne derem kakor vi."

Gosp. Drenovec Lujo

je proslavil 25-letni jubilej odrskega dela v novi češki operi "Lojzka", in sicer v soboto, 1. maja v opernem gledališču v Ljubljani.

je srečno prestala ter se nahaja na potu okrevanja.

SHEBOYGAN. — V četrtek, 13. t. m., je na svojem domu preminula po enoletnem trpljenju Mrs. Mary Razbornik, vdova po pokojnem Matiji Razborniku, ki je umrl lansko leto. Dosegla je starost 59 let. V Ameriko je prišla skupno z možem pred 20. leti, in je družina živela nekaj let v Craftonu in Port Washingtonu ter se nato l. 1919 preselila v Sheboygan. Za njo žalujeta dve hčeri. Mrs. Math družine Alois Orban. Operacijo

ZANESLJIVOST

te firme je en faktor, ki je povzročil, da je toliko družin izbralo našo poslugo. Vedno je naša želja, da razvijamo in obdržimo pogrebniško poslugo takega tipa, da ustreže vsaki potrebi in vsaki želji tistih, ki nas pokličejo.

AUGUST F. SVETEK

POGREBNI ZAVOD

478 EAST 152nd STREET

KEnmore 1916

RAZNE NOVOSTI

STEKEL PES OGRIZEL 37 OTROK

LOS ANGELES, Cal., 25. maja. — Sedemindeset otrok, ki jih je ogrizel stekel pes, ko so se igrali na šolskem igrišču, se zdaj zdravi v tukašnjem Pasteurjevem zavodu.

ROPARJA OBSTRELILA POLICISTA

GOODLAND, Ind., 25. maja. — Dva roparja, ki sta bila poznana člana Alfred Bradyjeve "druge Dillingerjeve gange," sta oropala tukašnjo banko za \$2.500 ter na begu obstrelila nekega policista.

ANGLIJA V ČESKOSLOVAŠKI

DUNAJ, 25. maja. — Velika Britanija je prišla v dominantno strateško pozicijo jeklarske industrije v centralni Evropi s tem, da je nakupila 44 odstotkov delnic pri železarskih in jeklarskih tovarnah v Witkovici, Češkoslovaška.

KENTSKI VOJVODA — PREDSEDNIK IRSKE

DUBLIN, Irska, 25. maja. — Tudi je bilo danes slišati nasvet naj bi postal vojvoda Kent, najmlajši brat angleškega kralja Jurija VI. "knez-predsednik" irske republike, ko postane pramemočna nova ustava irske "neodvisnosti".

IZ IZGNANSTVA V JEČO

BUDIMPESTA, 25. maja. — Zoltan Rudas, ki je bil predsednik revolucionarnega sodišča pod komunistično vladjo Bele Kuna, se je nedavno vrnil iz svojega prostovoljnega izgnanstva na Dunaju na Ogrsko, ker je imel silno domotožje. Toda, čim je stopil na madžarska tla, so ga prijeli ter obsodili v 15-letno ječo.

RAZSTAVA SE OTVORI V SOBOTO

V soboto opoldne se odpre Velikojezerska razstava, James Roosevelt sin predsednika, bo časten gost pri otvoritvi. Company C zvezne armade, ki bo nastanjena na razstavi skozi celo poletje, bo pri otvoritvenih slavnostih. Pričakuje se, da bo letos posetilo razstavo nad 5 milijonov ljudi iz vseh krajev sveta. Razstava bo trajala 101 dni in se zaključi 6. septembra. Cela armada delavcev je delala zadnje mesece, da je izgotovila vse prostore na razstavi ob času za otvoritev. Razstava krije nad 150 akrov sveta. Vse je pripravljeno, se je izjavil Lincoln G. Dickey, glavni vodja razstave. Velika privlačnost na razstavi bo gledališče in jedilnica na

Država bo odločila jeseni o relifu

COLUMBUS, O., 25. maja. — Kakor vse kaže, bodo morale lokalne vlade in administracije do jeseni skrbeti vsaka za svoj relifni problem, kajti governor Davey vztraja še vedno pri svoji trditvi, da bi vzelo več mesecev, preden se očistijo relifne plačilne liste vseh "čizlerjev", to je ljudi, ki prejemale relifno podporo, ne da bi je bili res potrebni.

Odkar je država prenehala z izplačevanjem relifa, kar se je zgodilo 1. aprila, in sicer po krivdi legislature, ki ni odglasovala za nikake zneske, so lokalne administracije okrnile svoje plačilne liste za 40 odstotkov ali več.

KONVENCIJA S. N. P. J.

(Dolge s 1. strani)

niškemu tajniku Lawrence Gradishku je kandidiral Otto Teakautz iz Clevelanda, toda je bil z veliko večino izvoljen. Dobil je 140 glasov. Teakautz pa 96.

Volilo se je tudi štiri distriktne podpredsednike, katerih uradcev doslej ni bilo. Pri volitvah za te urade so bile potrebne ožje volitve v vseh slučajih razen za podpredsednika 4. distrikta (zapadne države). Izvoljeni so bili: 1. distrikt (New York, Pennsylvania in druge vzhodne države) Podboy, ml. iz Strabane Pa., 2. distrikt (Ohio in spodnji Michigan) Camillus Zarnik, Cleveland O. 3. distrikt (Illinois, Indiana, severni Michigan in Wisconsin) John Klanšek iz La Salle, Ill. 4. distrikt (ves zapad) Ed Tomšič iz Colorada.

Ponovno in brez vsake opozicije je bil izvoljen za predsednika gospodarskega odbora M. Petrovič iz Clevelanda. Precej debate je bilo radi vprašanja, koliko denarja naj se doli za atletične aktivnosti. Pred zbornico sta bila dva predloga, eden za \$2.500 letno, dru-

gi za \$4.000. Sprejet je bil končno predlog za \$4.000, toda z dodatkom, da ima upravni odbor polno moč glede razpčlaganja s tem denarjem in da lahko to svoto zniža, ako se mu zdi primereno, v nobenem slučaju pa se ne sme razpisati posebnega naklada, ako bi upravnemu skladu radi tega grozil primanjkljaj.

Konvenciji je bilo tudi poročano, da je tozadevni odsek izbral delo umetnika Peruška z imenom "Ely"; slika bo visela v gl. uradu SNPJ.

IZ STARE DOMOVINE

Strah pred orožniki

Iz Jugoslavije, kjer je živina zelo poceni, se pogosto tihotapijo voli v Avstrijo. Pri tem se da dobro zaslužiti. V temni decembrski noči je, tako poročajo avstrijski dnevniki, obmejni avstrijski orožnik odkril v snegu sledove dveh volov in enega človeka. Sledovi so vodili do neke kmetije. Odtis noge v snegu se je skladal z odtiskom čevlja nekega hlapca na dotičnem posestvu. Avstrijski orožnik je nato v resnici našel oba jugoslovenska vola v hlevu. Kako je spoznal jugoslovensko poreklo obeh volov, je orožnik razkril na sodni razpravi v splošno zabavo publike in sodnika.

Ko je namreč v noči stopil v hlev, so se v istem trenutku vsi voli v hlevu spoštljivo dvignili, razen dveh, ker je gotovo dokaz, da sta ta dva vola iz Jugoslavije. Na začuden vprašanje sodnika je orožnik odgovoril, da so se avstrijski voli zaradi pogoste kontrole v hlevih že navadili, da pri vstopu uniformiranih uradnih oseb, kar sami spoštljivo vstanejo, le inozemska živina ne ve, da je treba ob takih prilikah vstati. S tem je podan dokaz, da so bili voli iz Jugoslavije, obenem pa tudi dokaz tihotapstva.

Obtoženi hlapec se je tež razlagal od srca smejal skupaj s sodnikom in z vsem avditorijem ko se je tako učinkovito preveril, da so voli res bolj neumni kakor ljudje.

Obsojen je bil navzlic temu na pet mesecev zapora.

Boj lisice z orlom

Lovec Samardjić iz Krivošije v Boki Kotorski je doživel zanimiv dogodek pri lovu. Na planini je zvečer nastavlil lisici železno past. Ko se je zjutraj bližal planini, je videl od daleč, da se je lisica vjela, nad njo pa je krožil orel, ki se je kmalu spustil na plen. Lovec je prizer nekaj časa opazoval, ko pa je naposled prišel blizu, je našel past prazno, poleg nje pa je ležal orel brez glave. V pasti uklenjena lisica je orlu odgrizla glavo, potem pa sebi nogo, se tako rešila pasti in izginila.

Konec nemškega lista

V Celju na štajerskem je po 62 letih prenehala izhajati "Deutsche Zeitung", in sicer zaradi finančnih težav. List je izhajal do konca vojne pod imenom "Deutsche Wacht" in je bil kot tak poznan posebno štajerskim Slovencem kot najzagranejši nemški oziroma nemškotarski list. Po vojni se je umetel no, po bivši avstrijski vladi podpirano nemstvo v Celju začelo krhati in tudi list je začel gošpodarsko propadati. Nekaj časa je izhajal še kot "Cillier Zeitung", zadnje čase pa kot "Deut-

Visoka starost

Malo naselje Veliki Ribar na Kosovem polju je ponosno ker ima med svojimi prebivalci najstarejšega moža vsega Kosovega in morda vse države. To je Bahtijar Kožan, ki zatrjuje, da je star 132 let. Morda je nekaj let mlajši, dosti pa ne, ker se še živo spominja na čas, ko so čerkezi prišli na Kosovo in tudi na ono strašno dobo, ko so za kolebro umirale velike množice. Bahtijar je bil dvakrat oženjen in je njegov najstarejši sin umrl v 105. letu starosti. Ima še 87-letnega sina in dve hčerki stari po 90 in 80 let. Njegov vnuk, pri katerem stari zdaj živi, je star 65 let. Direktnih potomcev ima starih toliko, da tvorijo lepo naselbino. Točno 312 jih je. Bahtijar je še izredno čil. Na polju še opravlja lažja dela in po več kilometrov se prehodi peš. Prepričan je, da bo živel še najmanj 10 let in svoje vnuke je že nekajkrat prosil naj bi mu preskrbeli nevesto.

Čudna menažerija

Naselbino psov in mačk ima v Pančevu v svoji hiši vdova bivšega avstrijskega majorja Darinka Hengel. V mali hiši z vrtom prebiva z njo 20 mačk in 22 psov. Pol hiše imajo mačke, pol pa psi. To je zaradi reda, ker čudaški ljubitelji živali se ni uspelo, da bi premostila krvo sovraštvo med mačkami in psi. Sicer se trudi na vso moč, da bi svoje ljubljence pobratila. S svojimi živalmi živi žena že kakih 20 let, na vrtu pa ima tudi pokopališče, kjer, kakor pripoveduje sosedje, s čudnimi ceremonijami pokopava svoje ljubljence. Vsak pes in mačka ima svojo skledo in v čudaški hiši so tudi posebni predpisi za kosila in večerja. Ljudi pa stara gospa ne mara. Celo svojo mlekarico sprejema samo na hišnem pragu. Sosedje se zelo zanimajo za dom čudaške žene, pritožujejo pa se, da se žiri iz njega strašen smrad. Zadovoljni pa so s staro gospo poleg mlekarice tudi trgovci. Pri njih kupuje velike količine najfinejše moke, ker kuha ves teden za pse in mačke mlečni močnik, ob nedeljah pa pridejo na svoj račun tudi mesarji, ker ima takrat velika mačja in pasja kolohija za kosilo in večerjo dosti mesa.

Ni bilo sreče

V Stari Gradški sta se poročila 72-letni Stipa Katanić in 68-letna Julka Garladinovićeva. Stipa in Julka sta se zaljubila že v mladosti, a so starši preprečili poroko, ker je bila Julka bogata, Stipa pa revež. Starši so pozneje oba poročili po svoji volji. Julka je bila že več let vdova in ko je tudi Stipi umrla žena, je prišlo zdaj med njima kap in izdihnil je v naročju svoje Julke.

Milan Srškić umrl

V Beogradu je dne 12. aprila umrl dr. Milan Srškić bivši ministrijski predsednik Jugoslavije, star 57 let. Srškić je bil po poklicu odvetnik, ki se je v narodnih ozirih udeleževal še v avstrijski Bosni in Hercegovini. Ob pričetku svetovne vojne je moral z bosanskim polkom na fronto, vendar je kmalu prišel v rusko ujetništvo, odkoder je taj-

Millions prefer it to mayonnaise - costs less!

Miracle Whip Salad Dressing

● Miracle Whip is different - delicious! The time-honored ingredients of mayonnaise and old-fashioned boiled dressing are combined in a new, skillful way. Given the long, thorough beating that French chefs recommend for ideal flavor and smoothness - in the Miracle Whip beater that's exclusive with Kraft.

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat za- tečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET — ZLOČIN ORCIVALU

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošljamo tudi po pošti. Za poštnino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler so še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311-5312

Laška podjetja

Italijanski podjetniki name- ravajo v Jugoslaviji zgraditi večjo avtomobilsko tovarno. V Beogradu nameravajo ustanoviti tudi novo italijansko banko.

Najvišje sodišče v Mehiki je razveljavilo zakon države Chihuahua, s katerim se je drastično omejilo število duhovnov. Predsednik Cardenas, ki se trudi, da bi v deželi enkrat prenehali verski konflikti, je z odločitvijo zadovoljen. Sodnija je že prej podala več sličnih odlo- čitev.

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

I NO LONGER DREAD WASHING POTS AND PANS

CARLTON WARE

Made of ENDURO Stainless Steel Cleans So Easily

- End forever the drudgery of cleaning cooking utensils. Equip your kitchen with Carlton Ware, made of that marvelous new metal, Enduro Stainless Steel. Food simply can not cling tightly to its hard, gleaming surface. Cleans as easily as a china dish—no scouring, just soap and water. It lasts a lifetime and always looks bright and new.
- You will never need to replace Carlton Ware kettles, pans, boilers, roasters, and other utensils. Solid metal all through, they never wear out—remain bright and shining always.

Resolve today that you are going to bring your kitchen up to date with Carlton Ware. See our large display. You will find any utensil you desire.

Special Introductory Offer:

● Carlton 2-quart Sauce Pan, regular value \$1.70, this week only \$1.00

Superior Home Supply
6401-03 Superior Ave.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Le enkrat smo zopet našli neko znamenje, — toda jaz ne vem če je bilo s teboj v zvezi. — našli smo zopet na barki mošnjček napolnjen z zlatniki.

Stari ribič umolkne. Sedaj je Leticija vedela, da je zavito njeno pokoljenje v črno temo.

Toda še nekaj jo je mučilo. Zakaj so stvar prikrivali?

Toda stari Andrej prekine njene misli.

— Povej mi, ali je bil včeraj pozno po noči pri tebi kak o-bisk? — vpraša on. — Zdelo se mi je, da slišim neke glasove. Ali je bil morda Michael pri tebi? Ti veš, da je bil pred dvema dnevoma pri meni in da me je vprašal, ne bi li hotela postati njegova žena.

Mladenč je bil zelo žalosten, ker ga vedno odklanjajo.

Leticija se zopet prestraši.

Niti slutila ni, da je oče opazil prisotnost neke tuje osebe v kolibici, ker je vedela, da ob tem času vedno spi.

Ali mu naj pove, da je bil pri njej benečanski dož? Ali mu naj zaupa, da ji je sredi noči ponovil prisego večne zvestobe?

Doslej je bila njuna ljubezen tudi njuna skrivnost. — Sedaj pa, ko je Marino postal dož, ko na noben način ne more postati njegova žena, mora še tem bolj ostati njuna ljubezen le njuna skrivnost.

Nihče ne sme niti slutiti.

Ljubiti je smela le skrivaj, — nihče, tudi njen oče ni smel ničesar vedeti.

— Oče, nihče ni bil pri meni, — reče ona in pordeči, ker je morala govoriti neresnico. — Sama s seboj sem se pogovarjala, ker mi je bilo težko pri sreju.

Kar pa se tiče Michaela, dobri oče, vem, da želite, da bi postala njegova žena. On je dober in pošten, njegovi ženi se bo dobro godilo, ker mu bo sveta tista, ki jo bo ljubil.

Toda oče, jaz ga ne ljubim.

Ne bi mogla osrečiti Michaela, — on bo že našel kako drugo deklico, ki mu bo vračala ljubezen. Oče, povejte mu to, če bo zopet prišel k vam.

Obraz starega Andreja se zmrača, toda on ne odvrne ničesar. Nikakor ni hotel Leticiji prigovarjati.

To noč je ležala Leticija brez sanj na svoji postelji. Premišljevala je o svojem pokoljenju in o Marinu, za katerega je utripalo njeno srce.

Dnevi so minevali. Leticija ni našla miru. Vedno je morala premišljevati o tem, kar je zvedela od očeta.

Nekega večera je sedela Leticija v svoji sobi. Oče Andrej je že legel k počitku. — Bleda mesečina je prodirla skozi zaveso

in tkala okrog Leticije belo obleko.

Leticija je mislila na Marina.

Zdajci potrkna nenadoma nekdo na okno, — ona se zdrzne. Kdo prihaja tako pozno?

Ona hitro odpirat.

Zunaj je stala neka stara žena, ki je s hreščecim glasom želela "dober večer".

— Vi ste, Viarda?! — vzklikne začudena deklica. — Kaj delate tako pozno na otoku?

— Zaklepetala sem se pri svoji sorodnici, ki stanuje tukaj, kakor veš. — Njen sin Karlo se je odpeljal z barko na morje in sedaj ne vem, kako naj pridem v mesto. Ali lahko pri tebi prenočim? Lepa Leticija, daj mi samo malo prostora, Bog te bo za to nagradil!

— Prenočišče naj vam dam? Oh, Viarda, to ne bo mogoče, kje pa naj spiš? Zgoraj spiva midva, oče in jaz!

— Toda otrok, otrok moj, ali boš tako neusmiljena napram stari, ubogi Viardi? Iz obupa bi še jaz lahko skočila v kanal, — pomisli samo, — kakšen greh bi si tsem naprtla na svojo lepo glavo!

Toda Leticija se je še vedno obotavljala.

Bala se je starke, katere jezik so povsod dobro poznali. Vsakega drugega človeka bi rada sprejela pod streho, toda te stare ciganke se je resnično bala. — Zakaj se ne vrneš k svoji sorodnici? je poskušala Leticija še enkrat odpraviti nadležno staro. — Pri sorodnici boš gotovo lahko prenočila.

— Pri njej ne morem prenočiti, — se ježno zadere stara Viarda, — ona je bolna, — toda če mi ne želiš dobro, se bo že našel na dnu morja kak prostorček, kjer si bo lahko stara Viarda odpočila svoje trudne kosti!

Zbogom, ti boš kriva, če bodo jutri potegnili mojo suho telo iz kanala!

Ona hoče oditi, Leticija pa jo prime za roko.

— Ne, ostani, — reče ona, — počakaj, odprla ti bom!

Leticija ni slišala, kako se je Viarda tiho nasmejala.

Leticija odpre vrata in odvede staro v sobo.

S težkimi koraki in opiraje se na svojo palico, je sledila starika plemeniti Leticiji. V sobi se je začela takoj na vse strane ozirati.

Leticija zaklene za njo vrata. — Lezite v mojo posteljo, ki se nahaja v kamrici. — reče o-

Gotovi ste, da bo pivo dobro, ako teče skozi cevi očiščene po CHESNIK and SKULLY, registrirana unijska čistilca že od leta 1933. — Za postrežbo pokličite Diamond 9703.

Naprodaj

Proda se piano-harmonika (piano accordion) s 120 basi. Cena novi je bila \$325, proda se za \$185 ali zamenja za mali avtomobil. — Poizve se na 15221 Lucknow Avenue.

DELO DOBI

Dekle ali priletna ženska dobi delo v restavraciji. — Zglašite se na 5422 Hamilton Ave.

IMPORTIRANA PIVA IZ NEMČIJE!

Liquors of Quality se dobi v teh dveh prostorih

AL'S TAVERN

513 East 152nd Street

EMERY'S MOTOR BAR

961 Addison Road

"Is Everybody Happy"

na: Jaz si bom že tu v sobi našla kak prostorček.

— Da, da, otrok moj, moja lepa deklica, vedela sem dobro, da je srečen stari Andrej, ker ima tako milo in dobro hčerko.

Prav za prav bi ti morala biti signorina, ponosna in odlična dama, — zdi se mi, da ne spada preveč v siromašno ribiško koč.

Tvoje vitko telo bi moralo krasiti prekrasne obleke, okrog vratu pa bi morala nositi dragoceno zlato verižico in bisere.

Hihhihi, zelo je čudno, da se je rodila siromašnemu ribiču tako dražestna deklica!

— Oh, ne govorite neumnosti, — odvrne Leticija, — lezite rekli ste, da ste trudni.

— Seveda sem trudna, golobica moja, — toda prej ti bom še prerokovala, — na ta način se ti bom najlepše zahvalila, ker si mi dala prenočišče.

— Ne, ne, drugič! — vzklikne Leticija.

Toda starica se ni ozirala na njen ugovor.

Ona potegne iz žepa karte, ki jih je vedno nosila s seboj, sede na stol in jih razprostre po mizi.

Leticija je sicer omahovala, vendar pa je sedla.

Prižgala je svetiljko in je sedaj videla, kako je starica mešala karte in pri tem skrivaj pogledovala po sobi.

Naposled je odkrila, kar je iskala in obrnila zopet vso pozornost h kartam.

— Poglej, pogledaj, tvoja bodočnost je sijajna, moja lepa Leticija, — reče starica. — Hm, neki elegantni in odlični gospod leži tukaj, v hiši leži, pogledaj, polnoma blizu tebe, — on te ljubi, — in ta lepi gospod bo kmalu prišel, — morda je že tukaj — hihhihi, da, da, tukaj je že bil!

Pri tem je starica ostro motrila Leticijin obraz.

— Ne govori neumnosti, Viarda, — pojdi rajši spat, — vzklikne deklica skoraj ježno. — Ničesar več nečem slišati!

— Takoj bom legla v tvojo mehko posteljo, moja golobica! — ji odvrne starica. — Zakaj pa si naenkrat tako pordečela? Ko

sem prišla, si bila vendar tako strašno blesta!

Torej je resnica, da bo prišel neki odlični gospod, — saj me boš menda povabila na svatbo, — lepo se bom oblekla, da bom lahko plesala s tvojim ženinom.

Zdajci pa sta zaslišali neke glasove.

Starica prisluhne.

— Viarda, starica kje si? — je klical nekdo na ulici.

— To je Karlo; — spregovori starica skoraj šepetaje, — pa je le prišel pome!

Viarda pobere hitro svoje karte.

— Sedaj pa lahko sama spiš v svoji postelji, — se obrne starica k deklici. — Pojdi, Leticija, odkleni mi vrata! Nočem, da bi me Karlo moral predolgo čakati.

Preden pa odidem, te prosim, daj mi požirek vode!

Leticija sname ključ s stene. Ko je deklica odšla iz sobe, plane Viarda v sredino prostora in sesuje v vrč, ki ga je Leticija postavila na mizo, neki prašek, potem pa odide tudi ona za deklico.

— Karlo, Karlo, kje si bil tako dolgo? — Odšel si, svojo staro teto pa si pustil na cedilu!

Leticija se je vrnila v sobo, bila pa je srečna, da se je rešila starke in njenega klepetanja.

Slišala ni ničesar več.

Na ulici pa sta se Viarda in Karlo tiho pogovarjala, če pa bi bila Leticija slišala ta pogovor, bi se zgrozila.

— Ali se ti je posrečilo? — vpraša gondolier Karlo staro, ki je prišla iz hiše.

— Samo po sebi umevno, saj vendar veš da stara Viarda vedno izpolni, kar je komu obljubila. Toda to delo ni bilo tako lahko, morala sem biti silno previdna in pretkana, toda mislim, da bo lepa signorina Dandolo z menoj zadovoljna.

Dejala je, da bova dobila bogate cekine, če bova dala dožvi ljubici napoj, ki jo bo zazibal v sladke sanje, iz katerih se ne bo nikoli več zbudila.

Sedaj pa veslaj, Karlo, sinko moj, hladno je že na vodi, pa tudi luna se je skrila.

Če pa vlada nad vodno gladino tema, leta vrag okoli in išče, koga bi požrl.

— Jezik za zobe, teta! — Ali ničesar ne slišiš? — zašepeče gondolier Karlo in začne veslati.

Prisluškoval je in si prizadeval, da bi videl skozi temo, ki je vladala po vsej okolici.

Tudi Viarda je prisluškovala.

— Gondola! — zašepeče starica. — Slišala je tiho veslanje, čeprav je bila že stara, je imela izborna ušesa.

— Prav imaš — nekdo prihaja od obale, — umakniti se morava, — odgovori mladenič.

— Seveda, to je on; — odgovori mladenič. — Njegovega obraza sicer nisem bogel videti, ker ga je zakrival klobuk. Toda to je isti plašč, in isti klobuk, — prav tako je bil oblečen, ko se je z Antonijem vozil preko.

Danes je sam, najbrž radi previdnosti.

Starica se tiho zasmije.

— Če je to zares on, mu želim mnogo sreče. Če lepa Leticija še ni pila, jo bo lahko objemal še enkrat, toda to bo zadnjič. Morda pa bo deklica celo umrla v njegovem naročju, hihhihi — tedaj bo ponosna prokuratorjeva hčerka postala doževa soproga.

Pa tudi tebi, moj dragi Karlo, ne bo treba več biti gondolier, tudi ti boš dobil pri dožu visoko službo.

Jaz bom postala prorokinja gospe vojvodinje in bom živela pri njej kakor ptičica.

Karlo se ni zmenil za starkine besede, kajti bil je prepričan, da ne bo prenehala, če je že enkrat začela.

Šlo mu je samo zato, da bi ugotovil, če je bila tista gondola zares doževa, radi tega je neprenehoma gledal v tisto smer.

Ko se je o tem prepričal, je hitro zavesljal proti obali.

Preden pa je prispel do obale, je opazil na trgu nekaj ljudi, ki so se pogovarjali med seboj.

Ker pa Karlo ni vedel, če se ti ljudje zanimajo zanj ali pa za koga drugega, ni pristal tam, temveč je pognal svojo gondolo dalje, odkoder je lahko po-

polnoma različno videl, kako so trije stopili v gondolo in odpluli.

Leticija se je pripravljala k počitku.

Slekla se je.

Klepetanje stare Viarde jo je spravilo v neveljo.

Mar je kdo opazil tiste noči Marina, ko je prišel k njej na otok, ali pa je starica vse to zares prečitala iz svojih kart, ki jih je razprostrla po mizi.

Baš, ko si je natočila čašo vode, ki jo je popila vsak večer preden je legla, je nenadoma zaslišala pred hišo nekakšno ropotanje.

Postavila je čašo zopet nazaj na mizo, ne da bi okusila njeno vsebino.

Ali niso biti to nekakšni koraki?

Ali se je morda stara Viarda vrnila?

Zdajci pa je slišala na oknu tiho trkanje.

Hitro je ugasnila svetiljko, potem pa se je prividno približala oknu.

Ko je zagledala pred njim postavo, se je zdrvnila.

Marino! — pomisli Leticija.

Mar je zares zopet prišel k njej?

Srce ji je začelo veselo utripati, ko je pomislila, da ga je zopet hrepenenje prignalo k njej.

Vendar pa ji je bilo tesno pri duši, ker se je bala, da sta ga morda videla Karlo in stara Viarda.

Oh, tedaj bodo Benetke jutri zjutraj že vse vedele, — kajti Viarda je bila znana klepetulja.

Leticija se je hitro oblekla, potem pa je odšla, da bi odprla svojemu ljubčku.

— Odpri, Leticija — je zašepetal prišlec. — Prišel sem da bom preživel s teboj kratko urico v prijetnem kramljanju.

Odkod ta tesnoba, ki je nena-doma napolnila dekličino dušo?

Ves dan je mislila nanj, klicala ga je v mislih in želela, da bi prišel k njej — zakaj ji torej srce ni sedaj vzklikalo od veselja in sreče?

Od zunaj ji je prišla temna postava naproti.

Leticija je videla, da je njegov obraz zakrival rob širokega klobuka, — oddahnila si je, ker je mislila, da ga najbrž nihče ni spoznal.

(Dalje prihodnjic)

The 7 Kraft Cheese Spreads

now in new-design Swankyswig glasses!

Sparkling glasses strewn with bright stars... the new Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.

KAJ SE JE ZGODILO

Novice o dogodkih doma in po svetu do-

bite dnevno v

Enakopravnosti

6231 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 5311-5312

Vsem Slovencem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo

krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI)

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO

Hiše naprodaj

Hiša na East 78 st., 7 sob za eno družino, furnez, 2 garaže, se proda po zelo nizki ceni, zaradi selitve iz mesta. — Poizve se pri Joseph Globokar, 986 East 74 Street.

Welding School

Šola za weldati vse vrste spajajoče v to obrt, stane \$45 za 16 tedajov. — Za pojasnila se obrnite na Frank Obreza, 1114 East 67 Street. HENDERSON 0987.

DR. L. A. STARCE

pregled oči

Ure: 10-12, 2-4, 7-8

6411 ST. CLAIR AVE.

A. Malnar

Cement Work

1001 East 74th Street

ENdicott 4371

TEH! TEH! WELL FOR LAM'SAKES! SUCH CARRYING ON! IF THE MISSUS EVER COMES BACK FROM VACATION AND FINDS OUT, ABOUT THIS!!!

